

เกณฑ์พิจารณาตัดสินโครงการโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) ปี ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๑ นโยบาย การสนับสนุน และแผนการดำเนินงาน	๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๒ กระบวนการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมจัดการขยะ	๓๐ คะแนน
ส่วนที่ ๓ การจัดการขยะภายในโรงเรียนโดยใช้หลัก ๓R	๔๐ คะแนน
ส่วนที่ ๔ ผลสำเร็จและความยั่งยืนของโรงเรียนปลอดขยะ	๔๐ คะแนน
ส่วนที่ ๕ การจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero)	๑๐ คะแนน
รวม	๑๔๐ คะแนน

เกณฑ์การพิจารณา	คะแนน	แนวทางการพิจารณา
๑. นโยบาย การสนับสนุน และแผนการดำเนินงาน ๒๐ คะแนน		
๑.๑ นโยบายและการสื่อสารนโยบายของผู้บริหารภายในโรงเรียน	๑๐	๑. โรงเรียนมีนโยบาย วิสัยทัศน์ ที่เกี่ยวกับการจัดการขยะที่ต้นทาง หรือโรงเรียนปลอดขยะ ๒. มีการสื่อสาร กระบวนการสร้างการรับรู้ การถ่ายทอดนโยบายให้บุคลากรภายในโรงเรียน และผู้เรียนได้รับทราบ ๓. มีการประชุมหารือ ชี้แจงนโยบายและทิศทางการดำเนินงานโรงเรียนปลอดขยะ
๑.๒ แผนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดขยะ	๑๐	๑. โรงเรียนมีแผนงาน หรือแผนกลยุทธ์ ตามนโยบายโรงเรียนปลอดขยะ ๒. แผนงานมีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และการติดตาม ประเมินผล
๒. กระบวนการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมจัดการขยะ ๓๐ คะแนน		
๒.๑ กระบวนการสร้างการรับรู้ และพัฒนาผู้เรียนด้านการจัดการขยะที่ต้นทาง	๑๐	๑. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม หรือหลักสูตรท้องถิ่น หรือบูรณาการสอดแทรกในการเรียนการสอนตามสาระวิชาการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะที่ต้นทาง หรือหลัก Zero Waste ๒. โรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดการขยะที่ต้นทาง และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้องตามประเภท และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ๓. กระบวนการสร้างการรับรู้แก่ผู้เรียน ตามความเหมาะสมต่อวัยผู้เรียน และระดับการเรียนรู้
๒.๒ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน	๑๐	๑. ผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมภายในโรงเรียน ๒. มีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน ๓. ติดตามประเมินผลระดับการมีส่วนร่วม รวบรวมข้อมูลจำนวนผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนที่เข้าร่วม หรือมีส่วนร่วมกิจกรรมการจัดการขยะของโรงเรียน
๒.๓ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ภายนอกโรงเรียน	๕	๑. มีหน่วยงาน หรือภาคส่วนภายนอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะ หรือสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดขยะ ๒. ระดับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนภายนอกโรงเรียน หรือกระบวนการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน

<p>๒.๔ จุดเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน</p>	<p>๕</p>	<p>๑. จุดเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะที่ต้นทาง การจัดการขยะตามหลักการ ๓R และการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์</p> <p>๒. จุดเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีสื่อประกอบจุดเรียนรู้ที่เหมาะสม และการดำเนินงานของจุดเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีปฏิบัติของผู้เรียน</p> <p>๓. ผู้เรียนมีโอกาสได้เข้าเรียนรู้จากจุดเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะภายในโรงเรียน และได้ลงมือปฏิบัติจริง</p>
<p>๓. การจัดการขยะภายในโรงเรียนโดยใช้หลัก ๓R ๔๐ คะแนน</p>		
<p>๓.๑ เส้นทางการจัดการขยะของโรงเรียน</p>	<p>๑๐</p>	<p>๑. โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมการจัดการขยะที่ต้นทาง เพื่อจัดทำเส้นทางการจัดการขยะทั้ง ๔ ประเภท และข้อมูลปริมาณขยะที่คัดแยกได้ ขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ของแต่ละกิจกรรม</p> <p>๒. โรงเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาเส้นทางการจัดการขยะของโรงเรียน หรือเปรียบเทียบเส้นทางการจัดการขยะ ก่อนและหลังดำเนินกิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะ</p> <p>๓. เส้นทางการจัดการขยะของโรงเรียน มีข้อมูลระบุตั้งแต่แหล่งกำเนิดขยะ กระบวนการกิจกรรม การจัดการขยะที่ต้นทาง การคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ จนถึงการจัดการขยะที่ปลายทางของโรงเรียน</p>
<p>๓.๒ กิจกรรมการจัดการขยะทั้ง ๔ ประเภท ตามหลัก ๓R</p>	<p>๒๐</p>	<p>๑. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมลดขยะที่ต้นทางของขยะทั้ง ๔ ประเภทอย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน</p> <p>๒. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมใช้ซ้ำวัสดุเหลือใช้ เช่น การซ่อมแซม สิ่งประดิษฐ์ที่ใช้ประโยชน์ได้ วัสดุเหลือใช้มาเป็นการเรียนการสอน</p> <p>๓. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมเพื่อนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น ปุ๋ยหมักชีวภาพจากเศษอาหาร ธนาคารขยะรีไซเคิล การทำกระดาษรีไซเคิล เป็นต้น</p> <p>๔. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผล จัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะ ฐานข้อมูลขยะที่เกิดขึ้น และข้อมูลขยะนำกลับมาใช้ประโยชน์แยกตามประเภทขยะ</p>
<p>๓.๓ นวัตกรรมจัดการขยะของโรงเรียน</p>	<p>๑๐</p>	<p>๑. มีนวัตกรรมจัดการขยะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง</p> <p>๒. นวัตกรรมจัดการขยะที่ดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติได้จริง</p>

๔. ผลสำเร็จและความยั่งยืนของโรงเรียนปลอดขยะ ๔๐ คะแนน		
๔.๑ ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน	๑๐	๑. ผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในประเภทขยะ การตัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และการจัดการขยะที่ต้นทางได้อย่างเหมาะสม ๒. โรงเรียนมีการประเมินระดับความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน
๔.๒ มีจิตสำนึก และพฤติกรรมจัดการขยะที่ดี	๑๐	๑. ผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน มีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ และจัดการขยะได้อย่างเหมาะสม ๒. โรงเรียนและห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ๓. ผู้เรียนทิ้งขยะได้ถูกต้องตามประเภทของถังขยะที่โรงเรียนจัดไว้สำหรับคัดแยกขยะ ๔. มีมาตรการ ข้อตกลง ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะที่ต้นทาง หรือโรงเรียนปลอดขยะ เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนปฏิบัติตาม
๔.๓ ข้อมูลปริมาณขยะที่บ่งชี้ผลสำเร็จของกิจกรรม	๑๐	๑. โรงเรียนมีข้อมูลแสดงปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด ข้อมูลขยะที่ถูกลำเลียงกลับมาใช้ประโยชน์ และข้อมูลปริมาณขยะที่เหลือส่งกำจัด ข้อมูลที่นำเสนอควรเป็นปัจจุบัน หรือปีปัจจุบัน ๒. มีการแปรผลข้อมูลปริมาณขยะ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบ่งชี้ความสำเร็จของกิจกรรม โรงเรียนปลอดขยะ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลขยะที่เก็บรวบรวม และแสดงผลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น กราฟ แผนภูมิเปรียบเทียบ Infographic ๓. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งระบบเอกสาร หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์
๔.๔ ความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานโรงเรียนปลอดขยะ	๑๐	๑. แผนงานและกระบวนการจัดการขยะ วางระบบไว้อย่างต่อเนื่อง และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ๒. การจัดการขยะเป็นวิถีชีวิตประจำวันของผู้เรียน และเป็นวัฒนธรรมองค์กร ๓. โรงเรียนมีการส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น และมีวางระบบผู้สืบทอดงานเพื่อให้กิจกรรมการจัดการขยะมีความต่อเนื่อง
๕. การจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ๑๐ คะแนน		
๕.๑ ดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะที่ต้นทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๕	๑. โรงเรียนดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะที่ต้นทาง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ของที่มีในท้องถิ่น ประหยัด เรียบง่ายแต่มีประสิทธิภาพ และพึ่งพาตนเอง เช่น ใช้วัสดุเหลือใช้มาทำภาชนะคัดแยกขยะ ใช้เศษวัสดุเป็นสื่อการเรียนการสอนแทนการซื้อวัสดุใหม่ ๒. โรงเรียนมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการจัดการขยะที่ต้นทาง หรือกิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะ

๕.๒ การจัดการขยะเหลือศูนย์มุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์	๕	<p>๑. โรงเรียนนำข้อมูลการจัดการขยะที่ต้นทางมาแปลงเป็นค่าลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก</p> <p>๒. โรงเรียนมีการนำเข้าข้อมูลปริมาณขยะ เพื่อคำนวณหาค่าลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านเว็บไซต์ datatrash.deqp.go.th โปรแกรมคำนวณ GHG Simulation หรือ GHG_Simulation-Version_II-edited-Thai-11N</p> <p>๓. โรงเรียนมีกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อื่นๆ เพื่อลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบนิเวศ การไม่เผาขยะในที่โล่ง หรือไม่เผาเศษวัสดุทางการเกษตร เศษใบไม้กิ่งไม้</p>
---	---	--